

Cuprins

Prefață.....	XVII
Abrevieri.....	XIX
Considerații introductive. Excepția procesuală	1
1. Reglementare	1
2. Definiție	2
3. Clasificarea excepțiilor procesuale	4
3.1. Clasificarea în funcție de obiect.....	4
3.2. Clasificarea în funcție de caracterul de ordine publică sau de ordine privată al normei juridice nesocotite.....	4
3.3. Clasificarea în funcție de efecte	5
4. Invocarea excepției.....	5
4.1. Momentul invocării excepției	5
4.2. Invocarea unei excepții după finalizarea cercetării judecătorești	6
4.3. Titularul excepției	7
5. Efectele soluționării excepției și corelarea cu alte excepții	8
I. Excepția lipsei capacității procesuale	10
1. Reglementare	10
2. Definiție	11
3. Invocarea excepției	11
3.1. Când se poate invoca excepția	11
3.2. Cine poate invoca excepția.....	12
4. Regimul juridic	13
4.1. Capacitatea procesuală de folosință și capacitatea procesuală de exercițiu	13
4.2. Capacitatea procesuală activă și capacitatea procesuală pasivă	21
4.3. Caracterele excepției lipsei capacității procesuale	22
5. Soluționarea excepției.....	24
5.1. Soluțiile instanței de judecată.....	24
5.2. Curatela specială	25
6. Jurisprudență.....	29
II. Excepția lipsei de calitate procesuală.....	35
1. Reglementare	35
2. Definiție	36
3. Invocarea excepției	38
4. Regimul juridic	42

4.1. Calitate procesuală activă și pasivă.....	42
4.2. Legitimare procesuală ordinară și extraordinară.....	42
4.3. Caracterul excepției.....	43
4.4. Legitimarea procesuală a altor persoane.....	43
4.5. Transmiterea calității procesuale.....	46
5. Soluționarea excepției.....	50
6. Jurisprudență.....	52
III. Excepția de prematuritate.....	67
1. Reglementare.....	67
2. Definiție.....	69
3. Invocarea excepției.....	69
4. Regimul juridic.....	70
4.1. Clasificare.....	70
4.2. Corelarea cu alte excepții.....	71
5. Soluționarea excepției.....	72
6. Jurisprudență.....	73
IV. Excepția lipsei de interes.....	83
1. Reglementare.....	83
2. Definiție.....	86
3. Invocarea excepției.....	87
4. Regimul juridic.....	89
4.1. Caracterul determinat al interesului.....	89
4.2. Caracterul legitim al interesului.....	89
4.3. Caracterul personal al interesului.....	90
4.4. Caracterul născut și actual al interesului.....	91
4.5. Caracterul excepției.....	92
5. Soluționarea excepției.....	92
6. Jurisprudență.....	93
V. Excepția lipsei de obiect.....	107
1. Reglementare.....	107
2. Definiție.....	108
3. Invocarea excepției.....	113
4. Regimul juridic.....	114
4.1. Drept recunoscut și ocrotit de lege.....	114
4.2. Drept exercitat în limitele sale interne și externe.....	115
4.3. Drept exercitat cu bună-credință.....	115
4.4. Drept actual.....	118
4.5. Obiectul cererii de chemare în judecată.....	118
4.6. Caracterul excepției.....	119
5. Soluționarea excepției.....	119
6. Jurisprudență.....	121

VI. Excepția inadmisibilității	130
1. Reglementare	130
2. Definiție	130
3. Invocare	130
4. Regimul juridic	130
4.1. Cazurile în care sancțiunea inadmisibilității este reglementată în mod expres	132
4.2. Sancțiunea inadmisibilității nu este reglementată în mod expres, însă demersul procesual este prohibit de textele legale în mod implicit	132
5. Soluționarea excepției.....	134
6. Jurisprudență.....	135
VII. Excepția privind caracterul subsidiar al acțiunii în constatare față de acțiunea în realizare	138
1. Reglementarea și clasificarea acțiunilor în constatare	138
2. Definiție	138
3. Invocarea excepției	139
4. Regimul juridic	141
4.1. Clasificarea excepției	141
4.2. Trăsăturile acțiunii în constatare	142
5. Soluționarea excepției.....	144
6. Jurisprudență.....	145
VIII. Excepția lipsei dovezii calității de reprezentant	156
1. Reglementare	156
2. Definiție	157
3. Invocarea excepției	161
4. Regimul juridic	161
4.1. Dovada calității de reprezentant.....	161
4.2. Conținutul mandatului de reprezentare și durata acestuia.....	162
4.3. Caracterul excepției.....	163
5. Soluționarea excepției.....	164
6. Jurisprudență.....	165
IX. Excepția imunității de jurisdicție a pârâtului	181
1. Reglementare	181
2. Definiție	182
3. Invocarea excepției	183
4. Regimul juridic	184
4.1. Conținutul și titularii imunității de jurisdicție	184
4.2. Caracterele excepției	188
5. Soluționarea excepției.....	188
6. Jurisprudență.....	188

X. Excepția de necompetență	194
A. Aspecte generale	194
1. Reglementare	194
2. Definiție	194
3. Invocarea excepției	194
4. Regimul juridic	194
4.1. Tipuri de competență	194
4.2. Caracterul excepției – absolut/relativ	195
4.3. Verificarea competenței	195
5. Soluționarea excepției.....	195
6. Conflictul de competență.....	195
B. Excepția de necompetență generală.....	196
1. Reglementare	196
2. Definiție	196
3. Invocarea excepției	196
4. Regimul juridic	197
5. Soluționarea excepției.....	198
6. Jurisprudență.....	199
C. Excepția de necompetență materială	203
1. Reglementare	203
2. Definiție	203
3. Invocarea excepției	204
4. Regimul juridic	204
4.1. Competență materială procesuală – art. 94-97 C.proc.civ.....	204
4.2. Verificarea competenței	210
4.3. Determinarea competenței după valoarea cererii introductive.....	210
5. Soluționarea excepției.....	212
6. Jurisprudență asupra modalității de determinare a valorii cererii	213
7. Jurisprudență în funcție de obiectul cererii.....	216
D. Excepția de necompetență teritorială.....	224
1. Reglementare	224
2. Definiție	224
3. Invocarea excepției	224
3.1. Necompetența teritorială exclusivă	224
3.2. Necompetența teritorială generală de ordine privată.....	224
4. Regimul juridic	225
4.1. Tipuri de competență teritorială	225
4.2. Caracterul excepției.....	234
4.3. Verificarea competenței	234
5. Soluționarea excepției.....	235
6. Jurisprudență.....	236
E. Excepția de necompetență funcțională.....	241
1. Reglementare	241
2. Definiție	241

3. Invocarea excepției.....	241
4. Regimul juridic.....	241
4.1. Tipuri de competență funcțională.....	241
4.2. Caracterul excepției.....	242
4.3. Verificarea competenței.....	242
5. Soluționarea excepției.....	243
6. Jurisprudență.....	243
F. Conflictul de competență.....	247
1. Reglementare.....	247
2. Definiție.....	248
3. Ivirea conflictului de competență.....	248
4. Soluționarea conflictului de competență.....	249
5. Efectele soluționării conflictului de competență.....	249
6. Jurisprudență.....	250
XI. Excepția privind depășirea atribuțiilor puterii judecătorești.....	251
1. Reglementare.....	251
2. Definiție.....	252
3. Invocarea excepției.....	252
4. Regimul juridic.....	253
5. Soluționarea excepției.....	254
6. Jurisprudență.....	254
XII. Excepția privind greșita compunere a instanței și	
Excepția privind nelegala constituire a instanței de judecată.....	267
1. Reglementare.....	267
2. Definiție. Delimitarea noțiunilor de <i>compunere a instanței și,</i> respectiv, de <i>constituire a instanței</i>	267
3. Invocarea excepției.....	268
4. Regimul juridic.....	269
4.1. Legala compunere a instanței de judecată. Situații specifice.....	269
4.2. Incidentele care pot interveni în legătură cu compunerea completului de judecată.....	270
4.3. Legala constituire a instanței de judecată. Situații specifice.....	272
4.4. Sancțiunea pentru nerespectarea prevederilor legale privind <i>compunerea sau constituirea</i> instanței de judecată.....	274
5. Soluționarea excepției.....	274
6. Jurisprudență.....	275
XIII. Excepția de incompatibilitate (a judecătorului sau instanței).....	279
1. Reglementare.....	279
2. Definiție.....	279
3. Invocarea excepției.....	280
4. Regimul juridic.....	280

4.1. Cazuri de incompatibilitate absolută.....	280
4.2. Alte cazuri de incompatibilitate	281
4.3. Incompatibilitatea instanței	282
4.4. Caracterul excepției.....	282
5. Soluționarea excepției.....	283
6. Jurisprudență.....	283
XIV. Excepția de recuzare și Excepția de abținere.....	291
1. Reglementare	291
2. Definiție	291
3. Invocarea excepției	291
4. Regimul juridic	295
4.1. Cazuri de incompatibilitate absolută	295
4.2. Alte cazuri de incompatibilitate	295
5. Soluționarea excepției.....	296
5.1. Admiterea căii de atac declarate împotriva încheierii prin care s-a respins recuzarea	296
5.2. Inadmisibilitatea cererii de recuzare	296
5.3. Declarația de abținere. Titulari, termen de formulare și procedură de soluționare	297
5.4. Soluționarea declarației de abținere sau a cererii de recuzare de către instanța superioară	298
5.5. Caracterul excepției.....	298
5.6. Declarația de abținere și cererea de recuzare a altor persoane care constituie instanța.....	299
5.7. Declarația de abținere și cererea de recuzare a altor persoane care participă într-o cauză civilă.....	299
6. Jurisprudență	300
XV. Excepția strămutării pricinii.....	307
1. Reglementare	307
2. Definiție	308
3. Invocarea excepției	309
3.1. Termenul de formulare a cererii de strămutare	309
3.2. Instanța competentă. Procedura de soluționare	309
4. Regimul juridic	310
5. Soluționarea excepției.....	310
5.2. Suspendarea judecării cauzei până la soluționarea cererii de strămutare	311
5.3. Inadmisibilitatea cererii de strămutare	311
6. Jurisprudență.....	311
XVI. Delegarea instanței	317
1. Reglementare	317
2. Definiție	317

3. Invocarea excepției.....	317
4. Regimul juridic	318
4.1. Condițiile delegării instanței	318
4.2. Procedura aplicabilă.....	320
5. Soluționarea excepției.....	320
6. Jurisprudență.....	321
XVII. Excepția nulității actelor de procedură.....	323
1. Reglementare	323
2. Definiție	324
3. Invocarea excepției.....	325
3.1. Aspecte generale	325
3.2. Regulile de invocare a nulității	326
4. Regimul juridic	330
4.1. Clasificarea nulităților	330
4.2. Efectele nulității	336
5. Soluționarea excepției.....	337
5.1. Efecte generale.....	337
5.2. Nulitatea cererii de chemare în judecată. Procedura de regularizare a cererii de chemare în judecată	339
5.3. Nulitatea raportului de expertiză tehnică judiciară.....	347
5.4. Nulitatea hotărârii judecătorești	349
6. Jurisprudență.....	350
XVIII. Excepția de nulitate a hotărârii judecătorești decurgând din nesemnarea minutei	352
1. Reglementare	352
2. Definiție	352
3. Invocarea excepției	353
4. Regimul juridic	354
5. Soluționarea excepției.....	356
6. Jurisprudență.....	357
XIX. Excepția citării nelegale/comunicării nelegale a actelor de procedură și Excepția lipsei citării/comunicării actelor de procedură.....	359
1. Reglementare	359
2. Definiție	359
3. Invocarea excepției	362
4. Regimul juridic	364
4.1. Modalitățile de citare/comunicare	364
4.2. Locul citării	366
4.3. Înmânarea citației	369
4.4. Procedura de comunicare a citației/actului de procedură	370
4.5. Data îndeplinirii procedurii de citare	373

4.6. Citarea prin publicitate	374
4.7. Modalități speciale de comunicare	376
4.8. Persoanele care trebuie citate în instanță. Termenul în cunoștință. Noțiunea de „procedură legal îndeplinită”	376
5. Soluționarea excepției.....	378
6. Jurisprudență.....	379
XX. Excepția decăderii.....	382
1. Reglementare	382
2. Definiție	382
3. Invocarea excepției	383
4. Regimul juridic	385
4.1. Tipuri de termene procedurale	385
4.2. Calculul termenelor procedurale	387
4.3. Repunerea în termen	392
4.4. Caracterele excepției decăderii	394
5. Soluționarea excepției.....	395
6. Jurisprudență.....	397
XXI. Excepția neîndeplinirii procedurii prealabile	400
1. Reglementare	400
2. Definiție	404
3. Invocarea excepției	404
4. Regimul juridic	405
4.1. Dovada îndeplinirii procedurii prealabile	405
4.2. Caracterul excepției.....	405
5. Soluționarea excepției.....	405
6. Jurisprudență.....	406
XXII. Excepția litispendenței.....	423
1. Reglementare	423
2. Definiție	424
3. Invocarea excepției	424
4. Regimul juridic	425
4.1. Caracterul excepției.....	425
4.2. Condițiile litispendenței	425
5. Soluționarea excepției.....	430
6. Jurisprudență.....	432
XXIII. Excepția de conexitate.....	440
1. Reglementare	440
2. Definiție	440
3. Invocarea excepției	441
4. Regimul juridic	441

4.1. Existența a două sau mai multe cauze pendinte, în fața instanțelor de fond, la aceeași instanță sau la instanțe diferite	442
4.2. În dosare trebuie să figureze cel puțin o parte comună	443
4.3. Existența unei strânse legături de obiect și cauză între cele două sau mai multe procese	443
4.4. Procedura de soluționare	444
5. Efectele conexării	446
6. Jurisprudență.....	446
XXIV. Excepția disjungerii și coparticiparea procesuală (litisconsorțiul)	449
1. Reglementare	449
2. Definiție	449
3. Invocarea excepției.....	450
3.1. Disjungerea	450
3.2. Coparticiparea procesuală	450
4. Regimul juridic	450
4.1. Condițiile disjungerii.....	450
4.2. Condițiile coparticipării procesual-active	453
5. Soluționarea excepțiilor	455
6. Jurisprudență.....	455
XXV. Excepția perimării.....	456
1. Reglementare	456
2. Definiție	458
3. Invocarea excepției.....	458
4. Regimul juridic	460
4.1. Cauza a rămas în nelucrare din motive imputabile părții	460
4.2. Termenul de perimare. Întreruperea și suspendarea.....	462
4.3. Constatarea perimării	463
5. Soluționarea excepției.....	464
6. Jurisprudență.....	466
XXVI. Excepția autorității de lucru judecat și Excepția puterii de lucru judecat	475
1. Reglementare	475
2. Definiție și considerații.....	475
3. Invocarea excepției	478
4. Regimul juridic	478
4.1. Caracterul excepției.....	478
4.2. Hotărâri care se bucură de autoritate de lucru judecat sau putere de lucru judecat.....	478
5. Soluționarea excepției.....	479
6. Jurisprudență.....	479

XXVII. Excepția exercitării abuzive a drepturilor procesuale.....	492
1. Reglementare.....	492
2. Definiție.....	492
3. Invocarea excepției.....	492
4. Regimul juridic.....	492
5. Soluționarea excepției.....	493
6. Jurisprudență.....	493
XXVIII. Excepția de netimbrare sau a insuficienței timbrării.....	496
1. Reglementare.....	496
2. Definiție și considerații.....	496
3. Invocarea excepției.....	498
4. Regimul juridic.....	499
4.1. Criterii de determinare a cuantumului taxei judiciare de timbru. Dovada și momentul îndeplinirii obligației de plată a taxei judiciare de timbru.....	499
4.2. Caracterale excepției.....	501
4.3. Posibilitatea formulării de critici privind obligația de plată a taxei judiciare de timbru de către partea în sarcina căreia a fost stabilită această obligație, în calea de atac a apelului sau a recursului.....	501
5. Soluționarea excepției.....	502
5.1. Invocarea excepției în soluționarea în fond a cauzei.....	502
5.2. Invocarea excepției în soluționarea cauzei într-o cale de atac.....	503
6. Jurisprudență.....	504
XXIX. Excepția prescripției dreptului la acțiune.....	511
1. Reglementare.....	511
2. Definiție.....	511
3. Invocarea excepției.....	512
4. Regimul juridic.....	512
4.1. Caracterul excepției.....	512
4.2. Termenele prescripției extinctive.....	513
4.3. Imprescriptibilitatea dreptului la acțiune.....	515
4.4. Prescripția extintivă și drepturile accesorii, creanța garantată, compensația și dreptul de retenție.....	515
4.5. Renunțarea la prescripție.....	516
4.6. Convenția părților privind termenele de prescripție extintivă.....	517
4.7. Cursul prescripției extinctive.....	517
4.8. Suspendarea prescripției extinctive.....	520
4.9. Întreruperea prescripției extinctive.....	522
5. Procedura de soluționare.....	524
6. Jurisprudență.....	524

XXX. Excepția de neconvenționalitate.....	539
1. Reglementare.....	539
2. Definiție.....	539
3. Invocarea excepției.....	540
4. Regimul juridic.....	540
5. Soluționarea excepției.....	541
XXXI. Trimiterea în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare.....	542
1. Reglementare.....	542
2. Definiție.....	544
3. Solicitarea unei hotărâri preliminare (întrebarea preliminară).....	546
4. Regimul juridic al trimiterii preliminare.....	548
5. Efectele hotărârii preliminare a Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	552
6. Jurisprudență.....	553
XXXII. Excepția priorității dreptului Uniunii Europene față de normele de drept intern.....	564
1. Reglementare.....	564
2. Definiție.....	564
3. Invocarea excepției.....	564
4. Regimul juridic.....	565
5. Soluționarea excepției.....	566
XXXIII. Excepția de nelegalitate.....	567
1. Reglementare.....	567
2. Definiție.....	567
3. Invocarea excepției.....	568
4. Regimul juridic.....	569
4.1. Condițiile invocării excepției de nelegalitate.....	569
4.2. Caracterul excepției.....	570
5. Soluționarea excepției.....	571
6. Scurte considerații asupra excepției de nelegalitate în dreptul Uniunii Europene.....	573
7. Jurisprudență.....	574
XXXIV. Excepția de neconstituționalitate.....	584
1. Reglementare.....	584
2. Definiție.....	584
3. Invocarea excepției.....	585
4. Regimul juridic.....	594
4.1. Sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate ridicată în fața instanței judecătorești/de arbitraj comercial.....	594
4.2. Procedura în fața Curții Constituționale.....	597

4.3. Caracterele excepției	598
5. Soluționarea excepției și efectele acesteia	598
6. Jurisprudență.....	600

XXXV. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea

unor probleme de drept..... 607

1. Reglementare	607
2. Definiție	608
3. Invocare	609
4. Condiții	609
4.1. Instanțele care pot trimite cererea de dezlegare a problemei de drept.....	609
4.2. Gradul de jurisdicție în care trebuie să fie litigiul pentru a putea fi sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție	611
4.3. Chestiunea de drept prezintă caracter de noutate	612
4.4. De lămurirea chestiunii de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei	613
5. Efecte.....	614
5.1. Efectele admiterii cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.....	614
5.2. Efectele pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.....	614
6. Jurisprudență.....	615

Bibliografie..... 617

Index alfabetic..... 621